

Puppy's hebben ook ADHD

LIAM CREED

**PUPPY'S
HEBBEN OOK
ADHD**

the house of books

Voor iedereen die in me geloofde.

Oorspronkelijke titel: *A Puppy Called Aero*

Oorspronkelijke uitgave: John Murray (Publishers), An Hachette UK Company

Copyright © 2009 Liam Creed & Joshua Burt

Copyright voor het Nederlandse taalgebied © 2014 The House of Books, Amsterdam

Deze uitgave kwam tot stand door bemiddeling van Sebes & Van Gelderen Literair Agentschap

Vertaling: Mieke Prins

Omslagontwerp: Wil Immink Design

Omslagfoto: Getty Images

Opmaak binnenwerk: ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 443 4418 9

ISBN e-book 978 90 443 4419 6

NUR 402

www.thehouseofbooks.com

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veele-
voudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, mi-
crofilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schrifte-
lijke toestemming van de uitgever.

The House of Books is een imprint van Dutch Media Books bv

Proloog

Hallo allemaal. Is dat een goede manier om te beginnen? Volgens mij wel. Ik heb nog nooit eerder een boek geschreven, dus ken ik niet zoveel goede openingszinnen. Ik hou het maar op ‘hallo’. Ik heet Liam Creed en tegen de tijd dat jij dit leest, ben ik waarschijnlijk begin twintig. Ik ben lang, behoorlijk lang zelfs, ongeveer 1 meter 93. Ik heb nogal lang haar, ben vrij dun en mijn vriendin noemde mijn gezicht altijd ‘hoekig’, wat dat ook precies mag betekenen. Ik denk dat het betekent dat ik erg knap ben, hoewel mijn gezicht na jaren van boos kijken een beetje zo is blijven staan. Dus ik zie er soms boos uit, ook als ik dat helemaal niet ben.

Nog niet zo lang geleden was ik een lastpak. Ik heb ADHD, een aandachtstekortstoornis met hyperactiviteit, en maakte er op school een puinhoop van. Ik stond op het punt voorgoed van school te worden gestuurd. De docenten waren mijn gedrag spuugzat – wat goed te begrijpen was – en de voorraad ideeën hoe ze in vredesnaam met me om moesten gaan was op. Nablijven hielp niet echt; eigenlijk stond dat

elke week wel een keer in mijn agenda. Het kon me ook niet meer zoveel schelen dat ik eruit werd gestuurd. Als ik heel eerlijk ben – en dat moet ik denk ik zijn – was school op mij uitgekeken en die afkeer was geheel wederzijds.

Ik ben geboren en getogen in Chichester. Ik woon daar met mijn moeder, vader, broer Mathew en zus Sophie. Opgroeien in een klein plattelandstadje, waar alles honderd keer slomer gaat dan een slakkengangetje, is behoorlijk problematisch als je een stoornis hebt met het woord ‘hyperactiviteit’ erin. Je valt algauw op doordat alle andere mensen heel rustig zijn en vrede lijken te hebben met hun geweldige omgeving.

Het leven mag hier voor sommigen dan prettig en vredig zijn, voor mij leek het de chaos in mijn hoofd altijd maar erger te maken. Chichester is zo’n pittoresk, bedaard domstadje waar mensen maar al te graag willen wonen als ze met pensioen zijn. Het is helemaal fantastisch voor volwassenen, maar een ramp voor tieners. Vooral voor een ‘moeilijke’ tiener.

De meeste mensen hier willen gewoon een makkelijk leventje leiden, naar hun werk gaan, de hond uitlaten, op vrijdagavond uit eten, en in het weekend in de tuin werken of een lange wandeling maken. Mijn moeder is ook een beetje zo, en dat zal niemand haar kwalijk nemen. Na een dag werken is ze afgepeigerd en wil ze niets liever dan op de bank liggen en ontspannen.

Helaas lukt dat vaak niet. Het grootste probleem ben ik. Het grootste deel van mijn leven heb ik ervoor gezorgd – hoewel niet altijd met opzet – dat mensen zich niet kunnen ontspannen als ik in de buurt ben.

Toen ik een tiener was, ging het meestal als volgt: ik liep stampvoetend uit school naar huis, maakte onderweg met iemand ruzie – en anders met mijn moeder zodra ik thuis was – en ging vervolgens stiknijdig naar mijn kamer om daar tv te kijken, te gamen of iets kapot te maken. In het weekend had ik stevast tijd over, dus haalde ik kattenkwaad uit en het eindigde altijd met hetzelfde liedje: ik deed iemand pijn of vernielde iets, zodat mijn familie nooit één moment rust had.

Althans, zo zag mijn leven eruit totdat er een hond in mijn leven kwam die Aero heette, waardoor alles veranderde. Maar ik wil niet dat je nu al de verkeerde indruk van me krijgt. Ik weet dat ik tot nu toe een lastige tiener heb beschreven; het klinkt misschien alsof ik zo'n louche figuur ben met zijn capuchon diep over zijn ogen getrokken, die messen en drugs op zak heeft, maar zo iemand ben ik niet. Ik heb een psychische ziekte waardoor ik in sociaal opzicht niet zo goed functioneer als de meeste mensen, en ik kom vaak over als kribbig en grof. Het filter tussen mijn hersenen en mijn mond werkt soms niet zo goed als zou moeten en dan zeg ik ineens dingen die ik beter niet kan zeggen, en ik vloek veel te veel – hoewel ik mijn best doe om dat soort taalgebruik te minderen.

Laat ik je meteen geruststellen: elk spoortje verwerpelijke schuttingtaal in dit boek is geschrap. Dat leek me beter. Het staat je vrij om hier en daar een beeldend scheldwoord te vermoeden, maar je hoeft er niet op te rekenen dat je het letterlijk zult lezen.

Gelukkig zit ik niet langer op school; aan dat drama is een einde gekomen. Vrijwillig zelfs; ik ben niet van school

getrapt. Het is me gelukt om in een paar vakken eindexamen te doen en nu volg ik een opleiding tot timmerman. Dat is plan B, voor het geval mijn dromen niet uitkomen. Eén keer per week ga ik de stad uit om voor de puppy's te zorgen. Daar ga ik je straks nog veel meer over vertellen.

Iedereen die ervaring heeft met ADHD zal begrijpen dat het schrijven van dit boek een langdurige en zware klus voor me was, maar het was een verhaal dat verteld moest worden. Want hoewel sommige gezinnen gedomineerd en geruïneerd worden door de aanwezigheid van iemand met psychische problemen, bewijst mijn verhaal dat er hoop is, dat het leven toch waardevol en aangenaam kan zijn. In de juiste omgeving kunnen we onze ziekte de baas worden. Gek genoeg en geheel onverwachts was de plek waar mijn wonder zich voltrok een inrichting niet ver van mijn huis waar honden worden getraind.

Veel plezier met het lezen van dit boek.

I

Het begin van de ellende

Ik weet zeker dat als je iemand naar zijn vroegste herinnering vraagt, het altijd iets leuks is. Misschien een dagje naar de dierentuin met het hele gezin of een geweldig verjaardagsfeestje te midden van vriendjes, compleet met allerlei lekkers en schitterende, levensgrote cadeaus – en misschien heeft diegene zelfs wel fotografisch bewijs om de herinnering een handje te helpen. Mijn eerste herinnering is niet zo tenderend. Ze dateert van toen ik een jaar of vier was: ik zit onder de modder en ben bezig in onze achtertuin planten aan stukken te scheuren.

Onze tuin is niet zo groot, maar mijn vader en moeder zijn er altijd heel trots op geweest, alsof het een fonkelend kleinood was; vaak ziet onze tuin er heel indrukwekkend uit. Mijn herinnering bestaat slechts uit een reeks flarden, niet echt een helder beeld, maar als ik alle stukjes in elkaar pas, weet ik nog dat ik gefascineerd was geraakt door een narcis of iets dergelijks. Zoals elke kleuter zou doen, begon ik met mijn mollige vingers te trekken en te duwen, en voordat ik het wist, stond ik alle narcissen uit

de grond te rukken als een reusachtige maniak die bomen met wortel en al uittrekt. Ik ging vrolijk door met mijn vandalistische uitspattingen, totdat mijn moeder me in de gaten kreeg door het keukenraam; ik zat onder de modder en de bloemen vlogen in het rond. Achteraf kan ze erom grinniken, omdat ik een T-shirt droeg waarop met grote letters MISTER MESSY stond. Ze hadden er dus eigenlijk min of meer zelf om gevraagd. Ik herinner me vaag dat ze huilde. Ik ben er vrij zeker van dat die narcissen in een grote metalen vuilnisbak zijn verdwenen, tenzij mijn rijke fantasie nu met me op de loop gaat. Dat zag er op een vreemde manier mooi uit. Toen was ik stiekem al artistiek.

Ik wilde dat ik kon zeggen dat het narcissenschandaal een uitzondering was, maar dat is helaas niet waar: mijn onberekenbare vernielzucht kenmerkte mijn kindertijd. Zelfs nu nog voel ik een neiging tot vandalisme als ik heel erg gefrustreerd ben. Ik denk dat het vreemd is om die drang te hebben, maar voor mij voelt het heel normaal. Ik heb vele uren – bij elkaar opgeteld waarschijnlijk vele dagen – met allerlei dokters en therapeuten gesproken over mijn vernielzuchtige kant. Mijn theorie, die ik heb uitgeknoebeld naar aanleiding van deze sessies, is dat de willekeurige gewelddadigheden richting levenloze objecten mijn manier waren om wraak te nemen op de wereld. Als de wereld mij niet wilde accepteren zoals ik was, waarom zou ik dan niet hetzelfde terugdoen? Klinkt dat logisch?

Er is mij al honderd keer gevraagd hoe het is om ADHD te hebben en voor mij is het natuurlijk gewoon normaal,

het maakt deel uit van mijn dagelijks leven. Het zou makkelijk zijn om al mijn slechte gedrag te wijten aan het feit dat ik ziek ben, maar ik probeer mijn ziekte niet als excuus te gebruiken. Als ik me slecht gedraag, weet ik net als ieder ander kind dat ik me slecht gedraag. Het probleem met ADHD is dat de dingen meestal gebeuren voordat je de kans hebt een weloverwogen beslissing te nemen over wat je doet. Zo was in het geval van de narcissen mijn behoefte om ze uit de grond te trekken veel groter dan mijn wens om het mijn ouders naar de zin te maken. Althans, de impuls was er voordat ik de gelegenheid had na te denken over wat ik deed. Dat is het probleem met ADHD. Naarmate ik ouder word, voel ik een bui steeds eerder aankomen. Dan hoor ik bijna mijn eigen stem op de achtergrond tegen mezelf roepen dat ik rustig moet doen en even diep moet ademhalen, maar meestal is het dan te laat. Dan zit ik al midden in de orkaan. De problemen waarin ik terechtkom, zijn in de loop der jaren wel veranderd: het begon met vandalisme in en rond het huis, maar toen ik andere kinderen van mijn leeftijd leerde kennen, werden ook zij het slachtoffer van mijn uitbarstingen.

Voordat de – naar later zou blijken – gigantische ommekeer in mijn leven plaatsvond (daar ga ik later nog veel en veel meer over vertellen), kwam ik meestal met een slecht humeur uit school. Ik had op school of onderweg al ruzie met iemand gehad, en als dat niet zo was, was mijn moeder het slachtoffer. Ik bracht de rest van de dag door met tv-kijken of gamen. Dit patroon werd alleen even doorbroken als ik naar buiten glipte om een sigaretje te roken. Dan keek ik boos het donker in, terwijl mijn

gedachten in razende vaart van het ene naar het andere onderwerp sprongen.

In het weekend moest al die opgekropte energie eruit en dat kon alleen maar de verkeerde kant op gaan. Op zaterdagavond ging ik soms naar de bioscoop als er een goede film draaide, maar veel vaker slenterde ik doelloos door het centrum, luisterde naar muziek en deed mijn best om mezelf te vermaken. Dit eindigde eeuwig en altijd met een spoor van vernielingen. Ik zou nooit een oud vrouwtje beroven of ervandoor gaan in een gestolen auto. Meestal lummelde ik wat rond, schopte tegen een steentje, probeerde er stoer uit te zien en haalde rottigheid uit.

Volgens mijn moeder was ik grof, had ik geen manieren en luisterde ik niet. Dat klinkt als een doodgewone puber, maar ik denk dat het erger was. Ik was een puber in het kwadraat en zat zo slecht in mijn vel dat ik met niemand overweg kon. Nou ja, ik bagatelliseer het; ik was een regelrechte ramp. Maar hoe was het allemaal begonnen?

Mijn moeder zei dat ze vanaf het allereerste begin wist dat ik anders was. Ze hoopte dat ik gewoon een ondeugend kind was en wist niet goed of ze mij of zichzelf de schuld moest geven. Ik heb een broer, Mathew, die zestien maanden ouder is dan ik. Met hem had ze geen problemen gehad, dus wist ze dat er bij mij iets niet helemaal klopte. Maar voor mijn vierde levensjaar – rond de tijd van die prachtige narcissen – viel het allemaal wel mee. Zeg nou zelf, hoeveel problemen kan een mollige roze baby die in zijn luier rondkruipt nou veroorzaken? Goed, ik huilde veel, maar afgezien van mijn prikkelbare karakter was alles vrij normaal, dus kon mijn moeder niet echt

haar vinger op de zere plek leggen of benoemen wat er anders was aan mij.

Maar toen ik vier werd, veranderde ik in een kleine herrieschopper.

Als ik mijn zin niet kreeg, schreeuwde ik als een halvegare met een fopspeen in zijn mond. Speelgoed delen betekende oorlog en ik gedroeg me als een echte Action Man om ervoor te zorgen dat niemand mijn territorium binnen drong. Mijn grootste probleem was de omgang met andere kleuters. Ik begreep ze gewoon niet. Ik had al snel door dat ze anders waren dan ik. Ze waren rustiger. Daar zaten ze, allemaal even gehoorzaam en welgemanierd. Hoewel het onmogelijk is om me uit die tijd iets helder voor de geest te halen, ervaar ik nog steeds hetzelfde intense gevoel dat me het grootste deel van mijn leven heeft achtervolgd: als ik naar andere mensen kijk – of ze nou van mijn leeftijd zijn of niet – krijg ik het idee dat ze niet van dezelfde planeet komen als ik. Zij ervaren dit leven dat hier plaatsvindt op een heel andere manier.

Gelukkig was de juf op de kleuterschool, mevrouw Fuller, bevriend met mijn moeder, dus had ze geduld met me en was lief voor me – hoewel ze minder blij was toen ik stiekem een stuk speelgoed (een knuffelolifant) achteroverdrukte en onder mijn besmeurde Mister Messy-T-shirt mee naar huis smokkelde.

Mijn arme broer Mathew kreeg de volle laag van mijn driftbuien over zich heen. Hij was zo opgewekt en goedhartig dat hij wel een engel leek vergeleken bij mij, dus deed ik alle mogelijke moeite om zijn leven tot een hel te maken. Achteraf denk ik dat ik gewoon jaloers was, zelfs

toen al. Als ik zo'n uitbarsting had, sloeg ik Mathew vaak op zijn hoofd met alles wat in mijn buurt lag, of ik schreeuwde tegen hem omdat hij mijn speelgoedolifant had afgepakt. Die had ik voor mezelf gestolen, verdomme! Het moet een vreemde aanblik zijn geweest om de jongere broer de oudere broer zo te zien pesten; had het eigenlijk niet andersom moeten zijn? Maar ik kon gewoon niet begrijpen waarom hij niet net zo was als ik. Dit was mijn gezin, we hadden dezelfde ouders, we maakten dezelfde uitstapjes, we droegen zelfs bijna dezelfde kleren. En toch was hij yin tegenover mijn yang. Ik kon het niet uitstaan. Uit wraak stal ik zijn spullen.

Over diefstal gesproken: ik slaagde er zelfs in eten uit de koelkast te jatten en het ergens in huis te verstoppen. Daar was geen echte reden voor; ik ben altijd een grote fan van eten geweest en ik heb er niets tegen. Maar ik gaf gewoon de voorkeur aan onrust stoken, of waarschijnlijk aan aandacht trekken. Mijn moeder zegt dat zodra ze ook maar één seconde een andere kant op keek, ik kattenkwaad begon uit te halen. Maar wat ze vooral merkte, was dat ik, in tegenstelling tot de meeste andere kinderen, niets leerde van de standjes die ik kreeg. Ze kon dingen honderd keer uitleggen of tegen me tekeergaan, maar het haalde allemaal niets uit. Het leek wel of ze tegen een muur praatte, maar dan een grote, waggelende, ondeugende muur. Mijn moeder zegt dat ze veel ouders kende met blagen van kinderen, maar die wisten wel wat ze moesten doen als die blagen echt onhandelbaar en onuitstaanbaar werden. Bij mij moest ze altijd gissen... en bleef ze de plank misslaan. Het leek wel of het goede antwoord niet bestond.

En het spijt me, maar het wordt nog erger. Ik ben bang dat je nog even geduld met me moet hebben. Zoals met de meeste verhalen met een verheffend einde is het begin vaak minder fraai. Mijn jeugd kende goede momenten, dat waren perioden met veel plezier en blijdschap, maar ze waren nooit makkelijk. Nu ik erop terugkijk, begrijp ik dat mijn moeder waarschijnlijk vaak op het randje van een zenuwinzinking stond en dat mijn vader het grootste deel van zijn vrije tijd aan mij besteedde, zodat mijn moeder even haar handen vrij had. Ik kan er alleen maar over fantaseren hoe blij en opgelucht hij zich gevoeld moet hebben als het weekend voorbij was en hij eindelijk uit het gekkenhuis kon ontsnappen en naar zijn werk terug mocht keren. Natuurlijk, hij is een volwassen man met een groot hart en ontzettend veel liefde voor zijn gezin, dus denk ik niet dat hij dat ooit zou toegeven, ook al is het waar. Het enige wat ik weet is dat ik het hem totaal niet kwalijk zou nemen als het zo was. Wat niet zo is...

Hoe dan ook, toen mijn zusje Sophie dat jaar arriveerde, werd alles nog een stukje erger.

Mijn ouders weten het aan jaloezie. Tot dan toe was ik de jongste van het gezin geweest en alle aandacht ging naar mij – ook al was het vaak allemaal negatieve aandacht. Ik kon naar hartenlust schoppen, gillen en driftbuien krijgen, en toch vond iedereen nog steeds dat ik schattig was, gewoon omdat ik de benjamin was.

En toen stond plotseling iedereen vertederd te koeren naar een andere roze, huilende baby met bolle wangen.

Maar mijn moeder had het mis. Mijn neerwaartse spiraal kwam niet door Sophie. Ik was dol op baby's.

Ja, ik zal het nog eens zeggen: ik, de turbopouter uit de hel, was dol op baby's.

Het duurde een tijdje voordat mijn moeder dat doorhad.

Het schijnt dat ik de eerste was die Sophie een dikke knuffel gaf toen we in het ziekenhuis op bezoek gingen. Mijn moeder moet doodsangsten hebben uitgestaan toen ze zag dat ik op haar schattige baby'tje afliep, want ze kende mijn gewoonte om zo ongeveer alles wat breekbaar en binnen handbereik was te vernielen. Maar toen ze zag hoe ik voorzichtig mijn mollige armpjes om mijn kleine zusje sloeg en haar een liefdevolle knuffel gaf, zei mijn moeder: 'Wow.' Toen wisten we dat nog niet, maar elk kind met ADHD heeft zo'n 'wowfactor': iets waar het echt heel goed in is, ondanks zijn onvermogen om verder iets goeds te doen of te zeggen. Bij mij waren dat baby's en later huisdieren. Wat meteen verklaart waarom Aero en ik het zo goed konden vinden. Hij hoorde bij mijn wowfactor. Het duurde alleen even voordat iedereen dat door kreeg.

Maar als ik dat buiten beschouwing laat en al het andere meetel, was ik nog steeds een vreselijk vervelend joch. Het is niet leuk om dat te zeggen, vooral niet over jezelf, maar het is de waarheid. Kinderen maken verschillende ontwikkelingsstadia door, waarin ze leren zich te gedragen en met andere mensen om te gaan. Ik zeilde vrolijk op een kilometer afstand alle stadia voorbij. Ik lag op ramkoers met andere mensen en niemand kon me tegenhouden of voorkomen dat het gebeurde.

Maar als er een kirrende baby de kamer binnen kwam,

was het een heel ander verhaal. Dan veranderde ik op slag van een duivelskind in een engel. Nadat ik mijn zusje in het ziekenhuis opgewekt welkom had geheten, zette mijn fascinatie voor Sophie zich voort toen ze naar huis kwam. Ik vond het heerlijk om met haar te spelen. Alles aan haar vond ik grappig: haar citroengele boxpakje, de manier waarop haar kleine vingertjes zich met een angstaanjagende kracht om mijn duim klampten, de mobile met teddyberen waar ze met grote ogen naar staarde voordat ze in slaap viel. Toen ze wat groter werd, vond ik het leuk om haar eten te geven, en ik grinnikte hardop als ze de drabbige babyvoeding op haar slab morste. En er is nog meer. Het is misschien haast niet te geloven, maar mijn moeder heeft me verzekerd dat het waar is: ik verschoonde zelfs haar luiers. Vond ik geweldig, schijnt. Ik vond het niet erg om een klein, weerloos schepsel schoon te maken. Ik vond het gewoon fijn om voor degenen te zorgen die behoeftiger en zwakker waren dan ikzelf.

Als je net zo oud was als ik, of als je geen vier poten en een stinkende bontjas droeg, was ik een gemeen rotjong, maar in alle andere gevallen was ik een volmaakte engel.

Ik denk dat het voor mijn moeder verwarrend was, maar het gaf haar ook hoop.

Het gebeurde wel dat ze echt ten einde raad was met mij. Als ze niet had gezien hoe ik op mijn zusje reageerde en later hoe ik me hechtte aan de kinderen en huisdieren van onze burens, dan had ze me misschien afgeschreven als een hopeloos geval. Ze heeft vast en zeker meer dan eens op mijn schedel naar het nummer 666 gezocht, bang dat ik regelrecht uit een horrorfilm was komen lopen. Maar

mijn zorgzame gedrag ten aanzien van baby's en schattige dieren was een verademing voor haar. Elke keer dat ik iemand of iets – dat kon van alles zijn – schopte, vazen kapotsmeet, dure beelden van de tafel af duwde of in kleermakerszit in de tuin zat om daar systematisch het bloemperk te slopen, klampte zij zich vast aan de herinnering aan mijn momenten van zorgzaamheid. Vreemd genoeg weet ik nu hoe ze zich voelde.

In het begin leek het trainen van Aero daar een beetje op. Als hij een keer iets goed deed, gaf dat me vertrouwen tijdens alle keren dat hij het verkeerd deed. Je moet weten dat je in principe met een goede hond te maken hebt, anders zou je af en toe behoorlijk wanhopig worden.

Mijn moeder wist dat ik, ondanks al mijn woedeaanvallen, diep vanbinnen een lief kind was.

‘Toen ik je met Sophie bezig zag, zag ik wat een zorgzaam en gevoelig kind je was; ik wist dat je echt een heel groot hart had,’ vertelde ze me jaren later, nadat ze me met Aero bezig had gezien en zag hoe goed we het met elkaar konden vinden. ‘Aero haalt diezelfde kant in jou naar boven als je zus,’ voegde ze er oordeelkundig aan toe, terwijl ze vooral tegen zichzelf knikte. Mijn moeder heeft zoveel over ADHD gelezen op internet dat ze waarschijnlijk zelf een dokter zou kunnen worden.

Zij was zich bewust van de wowfactor.

Jaren later ontdekte ook een leraar van me, meneer Blackmore, mijn wowfactor; maar zoals ik al zei: straks meer daarover. Ik loop op mezelf vooruit (maar ja, ik heb dan ook ADHD).

Maar in die tijd, toen ik een herrieschopper van vijf was, wisten we nog niet dat ik een ingewikkelde ziekte had, laat staan een speciale factor waarmee ik mensen kon imponeren. Hoewel mijn moeder geloofde dat ik niet echt een slecht kind was, deelden mijn leerkrachten die mening niet.

Ik ging vanaf mijn vijfde naar school en maakte meteen naam als onruststoker.

‘Hij gedraagt zich hinderlijk, is grof en moeilijk in de hand te houden,’ was de algemene teneur van mijn rapporten en de gefrustreerde telefoontjes van de school naar mijn ouders.

‘Kun jij eens met hem praten over zijn gedrag?’ hoorde ik mijn moeder een keer aan mijn vader vragen. De ergeris droop van haar vermoeide stem.

Ik ben vergeten wat mijn eerste woordje was, maar naar alle waarschijnlijkheid was het ‘kweenie’. Als ik thuiskwam uit school en mijn ouders net een boze leerkracht aan de lijn hadden gehad, en mijn vader me vroeg waarom ik nu weer ondeugend was geweest, haalde ik slechts mijn schouders op en zei ‘kweenie’.

Ik denk dat dat makkelijker was dan te proberen woorden te formuleren om uit te leggen hoe ik me voelde. En zelfs als ik dat wel had geprobeerd, denk ik dat ik weinig beters had kunnen verzinnen, laat staan meer licht op de zaak had kunnen werpen, dan ‘kweenie’. Eerlijk gezegd begreep ik er zelf net zo weinig van als alle anderen.

In die eerste tijd, waarin ik kennismaakte met de maatschappij en de wereld buiten de grenzen van thuis, leek het klaslokaal op een goede vriend. Ik kende alle hoeken

en gaten. Op de meeste dagen ging ik het hele lokaal rond. Ik begon achterin: dat was mijn favoriete plek, waar ik me naar hartenlust kon misdragen en me niet hoefde te concentreren. Althans, tijdens de eerste tien minuten of zo – op sommige dagen zelfs korter. Het duurde natuurlijk nooit lang voordat ik er iets onbehoorlijks uitflapte of iemand van streek maakte, dus dan werd ik naar voren gehaald en eiste de leerkracht dat ik duidelijk in haar zicht ging zitten, zodat ze me vermanend aan kon kijken. Vervolgens moest ik, zoals te verwachten was, tijdens de pauze voor straf binnenblijven, meestal voor het maken van brutale of domme opmerkingen om de anderen aan het lachen te krijgen.

Dat soort beperkende maatregelen waren volslagen normaal voor me, en hoewel het voor een kind met mijn aandoening een complete ramp was om in een afgesloten ruimte te worden vastgehouden, accepteerde ik meestal dat ik het over mezelf had afgeroepen. Het was een situatie met alleen verliezers. Als ze me de vrijheid gaven en op het schoolplein lieten spelen, veroorzaakte ik negen van de tien keer problemen – met speelgoed gooien of andere kinderen pijn doen (lichamelijk of verbaal) – maar door me veilig binnen op te sluiten, werd ik nog veel gefrustreerder. Ik was net een gekooid beest dat door het lokaal heen en weer liep en toekeek hoe alle andere kinderen vrolijk buiten speelden en zich vermaakten. Ze kwamen zo vreemd op me over. Ik wenste wel dat ik in staat was om naar buiten te gaan om met hen te lachen en te spelen, maar ik had eerlijk gezegd geen idee hoe ik vrienden met hen kon worden. Niemand had me ooit uitgenodigd